

માનસિક રમત

- લીબુ ચમચી
- ચકલી ઉડે કુરર
- બાળકને આંખે પાટો વાળી ઓળખવા (આંધળો પટ્ટો)
- બોલથી ગ્લાસ પાડવા
- ટ્રે માં બોલ ફેંકવો (મંડળ બનાવી ડોલ મુકી ફેંકવો)
- રામ-લક્ષ્મણ (ભાઈ તુમ કહા હો)
- નિશાન ફેંક (બોલ ફેંકવો અવાજ તરફ)
- થેલીમાં વસ્તુ ભરી ઓળખવી
- માથા ઉપર ડીશ મુકી એકાગ્રતાથી ચાલવું
- નદી-પર્વત / તડકો-છાંચો
- આકાશ પાતાળ
- શ્યામ સુંદર
- દીદી કહે એમ કરો
- આગળ-પાછળ (દોરીથી)
- બોલ પાસ
- અંદર-બહાર (વર્તુળમાં)
- ઝરૂખો
- પંજો-મુઠ્ઠી (દીદીને બતાવીને કરવું)
- કુકડે કુક (૧૦૦૦ રમત) પાના - ૧૩૬
- ચપ્પલ ફેર
- આંધળાનો આહાર
- પગ વચ્ચેથી બોટલ પાસ કરવી
- માથા ઉપરથી બોટલ, બોટલ પાસ કરવી
- ગોપાલ ભૈયા, જય બજરંગ
- શિકારી અને કબૂતર વાર્તા કરી રમવી,
- ખાટી દ્રાક્ષ (શિયાળાની વાર્તા)
- શાકભાજી, ફળના નામ વારાફરતી બોલાવવા

શારીરિક રમત

- સિંધી દોડ, ઊલટી દોડ, સસલા ચાલ
- કૂદકા મરાવવા (પાળીથી કુદકા મારવા)
- લંગડી
- દોરડા કુદ, નીચેથી સરકવું
- મૈયા ઉપર ઘોડા બનવું
- ઘમાલ ગોટો
- કલરે કલર
- બોમ્બે ટુ ગોવા
- પકડદાવ
- સાંકડી
- ગુલાટ મારવી
- ટમેટુ રે ટમેટુ
- સંતાકુકડી
- સોનાનો રમાલ
- છુક છુક ગાડી
- વજન ઉચકવું (ડોલ)
- ચપ્પલ ફેર
- વર્તુળમાં બોલ ફેરવવો, એક બાળક બોલ પકડવા જશે.
- દોરી પર ચાલવું
- મૈયા શોધ
- હાથીની શૂંટ
- ગાંડી ભેંસ
- વિમાન સ્પર્શ
- ખિસ્સામાં હાથ રાખી આંગળી સ્પર્શ
- મૂર્તિ (સ્ટેચ્યુ થઈ જવું)
- દોરડા ખેંચ

ક્રિયા કલાપ

- કુંગા કુંલાવો
- ચાંદલા લગાવવા (મોઢા પર)
- બોલ વડે ગ્લાસ પાડવા
- છાપ કામ (ભીડા, બટાકા, લીબુ, કાચેલા)
- મોતી પરોવવા
- મણકા પરોવવા
- મમરા પરોવવા
- થર્મોકોલની ગોળી પરોવવી
- કાગળ કટીંગ
- સ્ટ્રો કટીંગ
- સ્ટ્રોથી કુંક મારવી
- સ્ટ્રોથી ગોળી ઉચકવી
- માટીમાં રમકડા બનાવવા
- લોટ બંધાવવો
- લોટ કુંક મારી, સિકકા શોધ
- મોન્ટેસરી-લીસુ-ખરબચડુ, તરતુ-ડુબતુ, લાબું-ટુંકું
- કોડી ગોઠવવી
- લખોટી પગ વડે લેવી
- ઘરના સભ્યોના ફોટા ચીપકાવવા
- સસલામાં રૂ ચીપકાવવું
- કઠોળ છુટું પાડવું, અનાજ છુટું પાડવું
- ચિત્ર નિરીક્ષણ
- કાગળમાં કંકુથી ચાંદલા કરાવવા
- વસ્તુ ઓળખવી
- સ્વાદની ઓળખ
- કાગળના ટુકડાને ફૂંક મારવી
- ચિત્રકામ,
- કઠોળ ચોટાડવા
- વટાણા ફોલાવવા
- શીંગ ફોલાવવી
- સ્ટીકમાં કલર કરાવવો
- દોરીની ગાંઠ વળાવવી
- રૂમાલની ઘડી વાળવી, ઢોકળા બનાવવા
- બટન બંધ કરાવવા, ચેન બંધ કરવી
- એક જ રંગના મોતી પરોવવા
- દીવાસળીના આકાર બનાવવા
- ફોટા ઓળખાવવા (ચરિત્ર)
- રાષ્ટ્રીય ચિન્હોની ઓળખ
- શસ્ત્રોની ઓળખ
- ધાર્મિક ચિન્હોની ઓળખ
- કલર ઓળખ
- ચીપટા વડે આકાર બનાવવા
- કિલપ પરોવવી
- રબરની સાંકળ બનાવવી

- બોટલમાં પાણી પાસ કરાવવું
- બોટલમાં રબર ભરાવવા
- આંબીલામાંથી આકાર કરાવવા
- માટીમાંથી આંબલીની શોધ
- પિસ્તાના ફોતરાના આકાર બનાવવા
- ચિત્રમાં ચાંદલા લગાવવા
- ઘરેથી રમકડા લાવવા
- માટીનો રોટલો બનાવવો (ગાંઠિયા, લાડવા)
- સ્પંચ વડે પાણી લેવું
- વૃક્ષને પાણી પીવડાવવું
- ઇયરબર્ડથી છાપ કામ કરાવવું
- સલાડ બનાવવું
- ચારણી વડે પાણીથી રમવું
- માટી ચાળવી

સામુહિક ક્રિયાકલાપ

- મોન્ટેસરી
- સ્ટ્રોથી રબર લેવા
- એક બાળક તપેલી પકડી બીજા બોલ ફેંકે
- એક બાળક બીજા બાળકની બોટલમાં પાણી ભરે
- ટીમમાં રૂમાલને ગાંઠ વાળવી
- બે જણાએ સાથે પિરામિડ બનાવવું
- એકબીજાને મોઢામાં ખવડાવવું. (દેવ-દાનવ)
- અલગ ફળો એકબીજાને ખવડાવવા
- એકબીજાને ભેટવું
- ભીના કપડાથી મોઢું લુછવું
- સામે સામે શર્ટ પહેરાવી બટન બંધ કરાવવા
- એકબીજાને મોજા પહેરાવવા
- દોરી બાંધીને દુપટ્ટો નાખી ખેંચવો
- પાણી ગાળવું

માતાનું શિક્ષણ

- બાળ મનોવિજ્ઞાન (૩ ટોપિક)
- બાળકનો શારીરિક વિકાસ આયુર્વેદ
- વાર્તા કહેવાની યોગ્ય પદ્ધતિ (વાર્તાનું વિજ્ઞાન)
- બાળ શિક્ષણને અનુરૂપ ઘરનું વાતાવરણ
- બાળકની અસહકારી વર્તણૂકમાં કેવી રીતે સહકાર મેળવવો
- બાળક ડિમાન્ડ કરે ત્યારે કઈ વસ્તુ આપવી કઈ ન આપવી
- બાળકના સારા કાર્યોની પ્રસંશા કઈ રીતે કરવી
- બાળકની હાજરીમાં કયું વર્તન કરવું અને કયું ન કરવું?
- એક માતા બરાબર સો શિક્ષક
- આપણે શાર્દૂલમાં શા માટે જોડાયા?
- બાળકની કુટેવ કઈ રીતે છોડાવવી
- બાળકને સાંભળવાની કળા
- બાળકના વિકાસમાં પિતાને કઈ રીતે સક્રિય કરવા
- સફળ માતાના ચરિત્રો (મદાલસા, જીજાબાઈ, સીતા, કયાધુ, તારામતી, શકુન્તલા, સુભદ્રા, સુંરચી, થોમસના માતા, ચાર્લી ચેપલીનના માતા, મહારાણા પ્રતાપના માતા, ભુવનેશ્વરી દેવી, સમ્રાટ અશોકના માતા)
- બાળકના વિકાસમાં શબ્દો સિવાયની ભાષા
- બાળવિકાસમાં માતાના વ્રતનું મહત્વ પિતાના વ્રતનું મહત્વ
- બાળવિકાસમાં માતાપિતાના વિહારનું મહત્વ
- યોગ્ય મિત્ર શોધી આપવો એ માતાપિતાની ફરજ
- કંઠસ્થિકરણની યોગ્ય પદ્ધતિ
- આઘ્યાત્મિક મનોવિજ્ઞાનની સામાન્ય સમજ
- બાળક માતાપિતા અને મોબાઈલ
- બાળગીતની યોગ્ય પદ્ધતિ
- ક્રિયાકલાપનું વિજ્ઞાન
- જરૂર પડ્યે બાળકને સજા કઈ રીતે આપવી
- બાળકના ઘડતરમાં ભાષા શુદ્ધિનું મહત્વ
- શાર્દૂલ એક પરિવાર
- માતાની શૈક્ષણિક અપેક્ષાઓ અને આત્મવિશ્વાસ
- સુખકારક અને હિતકારક
- શિક્ષણમાં સહજીવનનું મહત્વ
- બાળકનો જન્મદિવસ કઈ રીતે ઉજવવો
- શિક્ષણમાં સૌંદર્યપ્રદર્શન એક અવરોધ
- બાળવિકાસમાં પ્રકૃતિનું મહત્વ (પશુપ્રેમ)
- બાળવિકાસમાં સંયુક્ત કુટુંબનું મહત્વ
- અન્ન એવું મન (માતાના માનસનો અન્ન ઉપર પ્રભાવ)

ડિબેટ

- મારી કઈ કુટેવ બાળકને અવરોધે છે
- બાળકને રિફ્રનમાં શું બતાવાય શું ન બતાવાય?
- બાળક માટે જરૂરી (એસેન્સિયલ) અને પૈકલ્પિક શિક્ષણ
- બાળઉછેરમાં માતાનું કેટલું મહત્વ, પિતાનું કેટલું મહત્વ
- શ્રેષ્ઠ માતા કોણ જે બાળકને ગમે તે કરે તે કે જે બાળક માટે યોગ્ય કરે?

હાલરડા

- શિવાજીને નીદર ન આવે....
- સોણલીયા હો ધીરા ધીરા આજો
- સાવ રે સોનાનું માર પારણીયુ
- દેવના દીઘેલ છો
- બેની તમે દેવના દીઘેલ છો
- હુલુ હુલુ હાલા રે હાલા....
- કુંતા અભિમન્યુને બાંધે અમર રાખડી રે....
- હતો હું સુતે પારણે પુત્ર નાનો
- પોઢિજા મારા લાલ માતા યશોદા જુલાવે
- હાલા કરું હું વાલા કરું
- સીતા માતા હેતે જુલાવે બાલુડાને આંબાડાળે
- બાળારાજા પોઢી જાજો હાલા તમને ગાઉ છું
- લવ-કુશ મારા કુંવર કોડીલા
- જનેતાનું દૂધ ન લાજે
- પારણીયું બંધાય માં જશોદા ગીત ગાય....

પ્રભાતિયા

- જાગને જાદવા કૃષ્ણ ગોવાળિયા
- જળકમળ છાંડી જાને બાળા
- સૂઈ જા મારા લાલ તને.... પોઢીજા મારા લાલત ને પાદણિયે પોઢાડુ
- જાગો જાગો બાળા રાજા તમને પ્રભુજી જગાડે
- પઢો રે પોપટ રાજા રામ
- સીતાજી જગાડે શ્રી રામના
- બ્રહ્મમુર્તિમાં મેના બોલે....
- ગુરુજીના નામની હો માળા છે ડોકમાં
- અચ્યુતમ કેશવમ્
- તુ હી માતા તુ હી પિતા હે
- શ્રી રામચંદ્ર કૃપાળુ ભજમન..

ગૃહવ્યવહાર

- વડીલોને પગે લાગવું (માતાને પગે લાગીને આવવું)
- દીવાળતી કરવા
- શ્રાદ્ધ
- તુલસીને જળ ચડાવવું
- સૂર્યને અર્ધ્ય આપવું
- ગાયને ચોટલી આપવી (કૂતરાને ચોટલી આપવી)
- બા-દાદાના પગ દબાવવા
- મૈયાને મદદ કરવી
- પક્ષીને ચણ-પાણી મુકવું
- પોતાની થાળી જમીને ઉપાડવી
- આસન પાથરવા
- આસનને ઉપાડવા
- નાના કપડાની ઘડી વાળવી
- વીજળીનો બગાડ ન કરવો
- પાણીનો બગાડ ન કરવો
- પ્રાર્થના (શ્લોક) કરીને જમવું
- ઘરે ચાંદલા કરાવવા
- મહેમાનને જય શ્રી કૃષ્ણ કરવા
- રસોઈમાં વપરાતા મસાલાની ઓળખ કરાવવી
- વાસણની ઓળખ કરાવવી
- નીચે બેસીને પાણી પીવું
- જમતી વખતે મૌન રાખવું
- બાળકોને મંદિરે લઈ જવા
- બાળકોને ગૌશાળે લઈ જવા
- કીડીચાર પુરવું
- લોટની ગોળી બનાવી સુકવવી
- રાત્રે વહેલા સુઈ જવું (ત્રણવાર ઓમકાર બોલી સુવું)
- રમકડા રમીને વ્યવસ્થિત મુકવા
- ચપલ લાઈનમાં મુકવા
- નાના કપડા સુકવવા
- ખાંડવું (સાકર, સીંગદાણા, તલ)
- જમ્યા પહેલા ભગવાનને ભોજન ઘરવું
- પ્રસાદ વહેંચવો
- શ્રીફળ વઘેરી અડોશ-પાડોશમાં પ્રસાદી આપવી
- ઊંબરાપૂજન કરાવવું
- ભોજન બનાવતી વખતે મધુર સંગીત સાંભળવું
- ગાયના દુધમાં ગાયનું ઘી મિક્સ કરી હુંફાળુ રાત્રે આપવું
- ઝાડના પાનને તોડીએ તો શ્લોક બોલવો (ઔષધિ, ફૂલ)
- પિતાનો પરિચય કરાવવો
- માતાનો પરિચય કરાવવો
- ઘરનો પરિચય કરાવવો

- ❖ ભૂલવાળી વાર્તા કરાવવી
- ❖ ઉખાણા
- ❖ જોડકણા
- ❖ ઘૂન, પ્રાર્થના
- ❖ બાળગીત
- ❖ બાળકનો વફૂત્વ વિકાસ

ક્રમ		પાના નં.	ક્રમ		પાના નં.
૧	સપનાની વાત	૧	૫૧	કબૂતર / બિલાડી	૨૨
૨	દાદાનો ડુંગરો	૧	૫૨	પોપટ	૨૨
૩	પા પા પગલી	૨	૫૩	કાગડો / બિલ્લી	૨૩
૪	વાદળી વાદળી વરસ	૨	૫૪	ચાંદા મામા	૨૩
૫	આવ રે વરસાદ	૨	૫૫	વડલો / બહાદુર	૨૪
૬	એક હતી છોકરી	૩	૫૬	જોડકણા	૨૪
૭	ટીંગલી મારી કેવી ડાહી	૩	૫૭	ઉદર ભાઈની જાન	
૮	ઉન ભરેલું ઘેટું નાનું	૩	૫૮	દાદા	
૯	ભાઈ બહેનની જોડી	૩	૫૯	નાના બાલુડા	
૧૦	સાતવાર	૪	૬૦	શાર્દૂલ	
૧૧	ચકીબેન	૪	૬૧	મકર સંક્રાંતિ	
૧૨	મારા પ્રભુજી	૫	૬૨	હોળી	
૧૩	ચલ મેરા ઘોડા	૫	૬૩	ઘોડા	
૧૪	માઘા કાકાના ખેતરામાં	૬	૬૪	પોપટની ચાંચ	
૧૫	ગોળ ગોળ	૬	૬૫	વહેલી સવારે	
૧૬	પીળું પીળું	૭	૬૬	આવો મેઘરાજા	
૧૭	ગંગા મૈયા / ભીષ્મ	૭	૬૭	એક-એક	
૧૮	પર્વત / નદી કિનારે	૮	૬૮	કેરી	
૧૯	ચકલીઓ	૯	૬૯	પારેવા	
૨૦	થવું ગમે / અર્જુન	૯	૭૦	અમે નાનકડા દેવ	
૨૧	ખિસકોલી બેન	૧૦	૭૧	દેડકા બોલ્યા	
૨૨	ભીમ / યુદ્ધિષ્ઠિર	૧૦	૭૨	મારો ભઈલો	
૨૩	દાતરડું	૧૧	૭૩	આ દેશને કાજે	
૨૪	સૂરજ / ચંદ્ર	૧૧	૭૪	તારલા	
૨૫	કર્ણ / અભિમન્યુ	૧૧	૭૫	અડકો દડકો	
૨૬	ગણપતિ	૧૨	૭૬	હું પંખી નાનેરૂ	
૨૭	શીવજી	૧૨	૭૭	પતંગિયા	
૨૮	રાજારામ	૧૩	૭૮	ઉદર	
૨૯	ધ્રુવ / પ્રહલાદ	૧૩	૭૯	ગઘેડા	
૩૦	મથુરા	૧૪	૮૦	ખિસકોલી	
૩૧	લીલુ લીલુ / હવે કહો	૧૪	૮૧	વાંદરા	
૩૨	સફેદ-સફેદ	૧૫	૮૨	કુલડા	
૩૩	પંખી નાનું થાવું ગમે	૧૫	૮૩	કમળ	
૩૪	પતંગ	૧૫	૮૪	આમળા	
૩૫	લાલાજી કી પાઘડી	૧૬	૮૫	ઉનાળે ભાઈ આવ્યો	
૩૬	શિયાળો	૧૬	૮૬	આવે દોડી દોડી	
૩૭	આરૂંધિ	૧૬	૮૭	ગાંઢિયા ગરમ	
૩૮	જમતી વખતે	૧૭	૮૮	હરવાના-ફરવાના	
૩૯	પતંગિયા	૧૭	૮૯	ટરરર.... ટરરરર	
૪૦	ઉપમન્યુ / નચિકેતા	૧૭	૯૦	ગોળ ગોળ ઘાણી	
૪૧	મોરલા	૧૮	૯૧	દોડી જાઉં	
૪૨	નાનેરા બાળ	૧૮	૯૨	છોટી	
૪૩	એકલવ્ય	૧૮			
૪૪	શિવાજી	૧૯			
૪૫	મહારાણા પ્રતાપ	૧૯			
૪૬	ગુરૂ ગોવિંદ સિંહ	૨૦			
૪૭	જંગલ	૨૦			
૪૮	કોચલ	૨૦			
૪૯	લાલ	૨૧			
૫૦	બિલાડી / મોર	૨૧			